

INFORMATOR NR 2/10

22 grudnia 2023

sezon SMOGOWY trwa

Kiedy w Polsce trwa sezon smogowy? Czy jest to uzależnione od miasta w którym się znajdujemy, a może konkretnego regionu. Pomimo wielu akcji antysmogowych, wymiany pieców i zwiększania świadomości to problem smogu ciągle występuje. Niestety zaczyna się on wraz z nadejściem pierwszych ochłodzeń.

Październik początkiem smogu

W naszym kraju powtarza się pewien scenariusz. Wraz z nadejściem pierwszych spadków temperatur wszyscy zaczynają grzać. Problemem nie jest zazwyczaj ciepło z MPEC chociaż i tutaj zdarzają się awarie w ciepłowniach i wydostanie szkodliwych pyłów do atmosfery. Problem natomiast stanowią osoby, które samodzielnie ogrzewają swoje domy. W dalszym ciągu świadomość wielu ludzi jest niska. Nie potrafią rozpalać swojego pieca. Przez co już na starcie z komina wydostaje się czarny dym. Druga sprawa jest taka, że często palą tanim materiałem lub po prostu śmieciami.

Najwięcej smogu powstaje właśnie z tzw. niskiej emisji. To pyły, które wydobywają się z kominów naszych domostw. Samochody też przyczyniają się do zanieczyszczeń. Szczególnie kiedy miasto ma zablokowane drogi powietrzne, które mają za zadanie filtrować powietrze w mieście.

Z maską w miasto

Przez zwiększone zapylenie na pewno znajdziemy na mieście osoby, które chodzą w maskach przeciwpylowych. Dla niektórych może to wyglądać niedorzecznie, ale te maski potrafią być skuteczne. Pomijając kwestię wygody. Chronią dodatkowo naszą twarz przed zimnem. Specjalne filtry umożliwiają oddychanie czystszy powietrzem.

Pyły w mieście

Najbardziej szkodliwe są pyły PM10 i PM2,5. To właśnie one przedostają się do naszego układu oddechowego robiąc w nim realne szkody. Normy w trakcie sezonu grzewczego potrafią być przekraczane nawet o paręset procent. Kary w dalszym ciągu są widocznie zbyt niskie, aby skutecznie walczyć z osobami, które generują zanieczyszczenia. W miastach takich jak Kraków czy Warszawa straż miejska ma interwencje związane z kontrolami zanieczyszczenia powietrza. Kontrolują podejrzane pyły wydostające się z kominów. Czasem wykorzystują nawet drony.

Do mierzenia stężenia pyłów w naszej okolicy przydadzą się mapy zanieczyszczeń. Możemy w nich sprawdzić stan czystości powietrza w naszym regionie. Dane aktualizowane są na bieżąco. Często monitoringiem są urządzenia kupowane przez prywatne osoby. Dzięki czemu system ma skąd brać dane dotyczące pyłów znajdujących się w danym miejscu.

Prognoza pogody

W dużych miastach prognoza pogody może być dla nas wyznacznikiem czy pojawi się smog czy też raczej nam nie grozi. Im zimniej tym większe prawdopodobieństwo. Silne wiatry mogą sprzyjać wentylacji miasta. Niestety takie miejsca jak Kraków są bardzo mocno zabudowane. Korytarze powietrze często są pablokowane. Jeśli miasto jest położone w niecce to zanieczyszczenia z pobliskich miejscowości będą wędrowały ku środkowi.

Ochrona najmłodszych

Przedszkola, szkoły i żłobki zdały sobie sprawę z zagrożenia jakim jest smog. Szczególnie dla dzieci, które są na niego bardzo narażone. Dlatego oprócz akcji edukacyjnej przedszkola zaopatrują się coraz częściej w oczyszczacze powietrza. To praktyczne rozwiązanie sprawia, że dzieci nie odczuwają aż tak skutków oddychania zanieczyszczonym powietrzem. Oczyszczacze posiadają często funkcję nawilżacza co dodatkowo wpływa korzystnie na oddychanie wśród najmłodszych.

Profilaktyka

Ludzie sami inwestują w oczyszczacze. Władze są coraz bardziej naciskane w celu walki ze smogiem. Liczne akcje mogą przyczynić się do zmniejszenia problemu. Nie wyeliminują go jednak całkowicie. Przynajmniej nie od razu. Kontakt z zanieczyszczonym powietrzem może wywołać wiele chorób. Generuje to dodatkowe koszty dla Państwa, które musi leczyć swoich obywateli.

Jak przetrwać zimę

Praktycznym rozwiązaniem jest skorzystanie w domu z oczyszczaczy powietrza. Uchronią nas one nie tylko przed negatywnymi skutkami oddychania zanieczyszczeniami, ale też mogą nawilżyć powietrze w pokoju. Ma to wpływ na komfort naszego snu. Najtańsze modele to wydatek paruset złotych, a już bardzo pomagają. Bardziej zaawansowane mają więcej funkcji, mogą filtrować powietrze szybciej i w większych pomieszczeniach.

Dobrym rozwiązaniem jest również posiadanie w swoim domu roślin, które oczyszczają powietrze z toksyn. Warto też nie wychodzić z domu kiedy stężenie pyłów jest zbyt wysokie. W tym celu powinniśmy sprawdzać mapy zanieczyszczeń oraz prognozy.

Koniec sezonu

Smog znika zazwyczaj kiedy ludzie przestają grzać. Oczywiście występują inne źródła smogu natomiast nie są one aż tak istotne z punktu widzenia całości. Problem polega też na tym, że dopiero w ostatnich latach problem smogu został zauważony i zostały podjęte konkretne kroki aby z nim walczyć. Dotychczas brak świadomości sprawiał, że mało kto zastanawiał się nad dziwnymi mgłami w miastach, które w rzeczywistości były zanieczyszczeniami.

Co poza sezonem?

Okazuje się, że nie tylko w sezonie grzewczym możemy spotkać większe stężenie szkodliwych pyłów w powietrzu. Wtedy większe znaczenie ma komunikacja w mieście, samochody oraz elektrownie.

źródło: <https://smogowe.info/>

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ul. Konstruktorska 3A, 02-673 Warszawa | tel. 22 45 90 800 | mail: fundusz@nfosigw.gov.pl

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

ul. Jastrzębia 24, 53-148 Wrocław | tel. 71 333 09 40 | mail: poczta@fos.wroc.pl

PROJEKT PN: Rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców Dolnego Śląska poprzez media informacyjne 2.0

został zrealizowany przy wsparciu finansowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej

Informator nr 2 | 22 grudnia 2023 | Nakład 5.000 egzemplarzy
powiat wałbrzyski, kłodzki, świdnicki, kamiennogórski i karkonoski
Wydawca: Centrum Sp. z o.o.
tel. 531 407 736
e-mail: sekretariat@30minut.pl
www.30minut.pl

strona 1

Stowarzyszenie Dolnośląski Inkubator Przedsiębiorczości

ul. Kolejowa 8 | 58-100 Świdnica
tel. 505 207 889
e-mail: biuro@dolnoslaskiinkubator.pl
www.dolnoslaskiinkubator.pl

programy dla mieszkańców i przedsiębiorców

PROGRAM CZYSTE POWIETRZE

Rodzaje wspieranych przedsięwzięć oraz maksymalne kwoty dofinansowania

Opcja 1

Przedsięwzięcie obejmujące demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz:
– zakup i montaż pompy ciepła typu powietrze-woda albo
– gruntowej pompy ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu.

Dodatkowo mogą być wykonane (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):
– demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub cwu (w tym kolektorów słonecznych)
– zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej,
– zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,
– zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż),
– dokumentacja dotycząca powyższego zakresu: audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, ekspertyzy.

Kwota maksymalnej dotacji:

1. Przedsięwzięcie obejmuje kompleksową termomodernizację:
99 000 zł (z instalacją PV)
90 000 zł (bez instalacji PV)

2. Przedsięwzięcie nie obejmuje kompleksowej termomodernizacji:
59 000 zł (z instalacją PV)
50 000 zł (bez instalacji PV)

3. Audyt energetyczny: 1 200 zł (dla wszystkich przedsięwzięć)

Opcja 2

Przedsięwzięcie obejmujące demontaż Przedsięwzięcie obejmujące demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz:
– zakup i montaż innego źródła ciepła niż wymienione w Opcji 1 do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu albo
– zakup i montaż kotłowni gazowej w rozumieniu Załącznika 2a do Programu.

Dodatkowo mogą być wykonane (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):
– demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub cwu (w tym kolektorów słonecznych, pompy ciepła wyłącznie do cwu)
– zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej,
– zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,
– zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż),
– dokumentacja dotycząca powyższego zakresu: audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, ekspertyzy.

Maksymalna kwota dotacji:

1. Przedsięwzięcie obejmuje kompleksową termomodernizację:
81 000 zł (z instalacją PV)
72 000 zł (bez instalacji PV)

2. Przedsięwzięcie nie obejmuje kompleksowej termomodernizacji:
41 000 zł (z instalacją PV)
32 000 zł (bez instalacji PV)

3. Audyt energetyczny: 1 200 zł (dla wszystkich przedsięwzięć)

Opcja 3

Przedsięwzięcie nieobejmujące wymiany źródła ciepła na paliwo stałe na nowe źródło ciepła, a obejmujące (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):
– zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,
– zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż),
– wykonanie dokumentacji dotyczącej powyższego zakresu: audytu energetycznego, dokumentacji projektowej, ekspertyzy.

Kwota maksymalnej dotacji:

1. Przedsięwzięcie z kompleksową termomodernizacją:
48 000 zł

2. Przedsięwzięcie bez kompleksowej termomodernizacji:
25 000 zł

3. Audyt energetyczny: 1 200 zł (dla wszystkich przedsięwzięć)

CZĘŚĆ II PROGRAMU

DLA BENEFICJENTÓW UPRAWNIONYCH DO PODWYŻSZONEGO POZIOMU DOFINANSOWANIA

Formy dofinansowania

1. dotacja
2. dotacja z prefinansowaniem
3. dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego (Kredyt Czyste Powietrze dostępny w wybranych bankach)
4. pożyczka dla gmin, jako uzupełniające finansowanie dla Beneficjentów (uruchomienie w późniejszym terminie)

1. Beneficjenci to osoby fizyczne, które łącznie spełniają następujące warunki:

- 1) są właścicielami/współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą;
- 2) przeciętny miesięczny dochód na jednego członka ich gospodarstwa domowego nie przekracza kwoty:
a) 1894 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
b) 2651 zł w gospodarstwie jednoosobowym.

2. W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej, roczny przychód beneficjenta z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za rok kalendarzowy, za który ustalony został przeciętny miesięczny dochód, nie przekroczył czterdziestokrotność kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów obowiązującym w grudniu roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie.

źródło: <https://www.czystepowietrze.gov.pl/>

Audyt energetyczny to 1-szy krok do zmniejszenia zużycia energii

PLANOWANIE / AUDYT

NISKIE RACHUNKI

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Uzyskasz
100%
dofinansowania
na audyt energetyczny

więcej informacji na www.czystepowietrze.gov.pl

TERMIN PODPISYWANIA UMÓW

O DOFINANSOWANIE

31 GRUDNIA 2027

TERMIN WYDAWANIA

ŚRODKÓW

31 GRUDNIA 2029

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

/22/ 45 90 800

strona 2

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

/71/ 333 09 40

Prezydent Beata Moskal-Słaniewska

Od samego początku pełnienia funkcji prezydenta pełną uwagę przywiązywałam do tego, jakich możemy - jako gmina, jako samorząd - dokonać zmian w naszej infrastrukturze, ale też i w świadomości mieszkańców, żeby iść w stronę lepszego, dobrego powietrza. Dobre powietrze to takie, z którego eliminujemy różnego rodzaju związki chemiczne szkodliwe dla naszego zdrowia, dla naszego życia. Świadomość na ten temat w naszym społeczeństwie jeszcze dziesięć lat temu nie była wysoka. Stąd też wiedzieliśmy, że organizowanie spotkań, przygotowywanie publikacji, przygotowywanie prezentacji, które pokazują to bardzo obrazowo, będzie zmieniało tą świadomość i będzie mobilizować mieszkańców do tego, żeby później, kiedy będziemy realizować już konkretne programy, wsparte dużymi środkami finansowymi, móc mieć po drugiej stronie partnerów, którzy będą chcieli z tego korzystać.

To wcale na początku nie było łatwe. W roku 2015, kiedy przystępowaliśmy do realizacji programu KAWKA, programu, który w połowie finansowany był przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, mieliśmy więcej pieniędzy niż chętnych. Nasze bardzo konsekwentne działania, prowadzenie akcji ankietowej, zachęcanie w bezpośrednich spotkaniach mieszkańców do tego, żeby skorzystali, spowodowało, że wykorzystaliśmy pieniądze w 100 procentach, w sposób maksymalny. Co więcej - z własnych środków dołożyliśmy kilka milionów złotych, żeby ten efekt całego projektu był jeszcze wyższy. Program polegał na tym, iż rozbudowaliśmy sieć ciepłowniczą i to o około 25%, następnie weszliśmy z centralnym ogrzewaniem do rejonu do tej pory zupełnie zapomnianego, czyli centrum miasta. Podłączyliśmy dzięki temu ponad pięćset mieszkań do sieci ogólnomiejskiej. Zlikwidowaliśmy ponad siedemset palenisk węglowych. To był taki duży pierwszy strzał, który w tym zakresie wykonaliśmy. To doświadczenie i ten cały proces, który przeszliśmy, bardzo trudny, pozwoliło nam na to, że przy kolejnych projektach i przy kolejnych programach mieliśmy już większe doświadczenie. Wiedzieliśmy jak rozmawiać z mieszkańcami,

a i sami czuliśmy, że ta świadomość rośnie, bo bardzo często mieszkańcy już do nas zwracali się z pytaniem: czy będzie program z dofinansowaniem, czy będzie wsparcie ze strony urzędu, i mogliśmy już dać odpowiedź twierdzącą.

Kolejnym bardzo dużym projektem, w który Świdnica się zaangażowała, był projekt unijny pod hasłem wymiana źródeł węglowych wysokoemisyjnych w budynkach i lokalach mieszkalnych na źródła bardziej ekologiczne. Był to projekt realizowany w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej. Świdnica stała się wtedy liderem wśród kilkunastu gmin, która ten projekt prowadziła. To znowu kilkaset zlikwidowanych palenisk węglowych w samej Świdnicy, ale też w innych okolicznych miejscowościach. Po raz pierwszy trafiły właśnie takie projekty z dużym unijnym dofinansowaniem, na przykład do gminy wiejskiej Świdnica, do Jaworzyny Śląskiej czy do Żarowa. Tak jak mówiłam - tych miejscowości było kilkanaście, a dzięki temu, udało się znów zlikwidować łącznie na całym obszarze około dwóch tysięcy palenisk węglowych.

Nie zatrzymaliśmy się, szukaliśmy kolejnej możliwości i tak w roku 2021 pojawiła się taka. Podpisaliśmy umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska - Program Czyste Powietrze, który był bardzo mocno propagowany w Polsce, ale nie wszędzie spotkał się z tak dużym odzewem. 177 wniosków zrealizowanych. Kolejny milion złotych, który trafił bezpośrednio do mieszkańców i kolejne piece, które zniknęły z krajobrazu Świdnicy.

Idziemy dalej. Program Ciepłe Mieszkanie, to znowu wielka szansa, bo tutaj do dyspozycji mamy ponad dziewięć milionów złotych, które otwierają możliwość dla różnych właścicieli, mieszkań, budynków, domków jednorodzinnych. Już ten pierwszy okres realizacji pokazał, że warto. Do końca sierpnia sfinansowaliśmy trzydzieści jeden umów zawartych z mieszkańcami, ponad siedemset tysięcy trafiło do beneficjentów ostatecznych. Krok po kroku prze-

nujemy mieszkańców, że warto. Że być może skorzystanie z alternatywnych źródeł ciepła, jest droższe, ale komfort z jego korzystania jest nieporównywalny. To, co jest jednak najważniejsze, to jest nasze zdrowie.

Ostatnie lata, podsumowując wszystkie realizowane programy, to rocznie eliminacja około tysiąca dwustu sześćdziesięciu ton dwutlenku węgla. To blisko osiem ton pyłu zawieszonego PM10. To jest niezwykle szkodliwa substancja, która wywołuje między innymi nowotwory. I sześć ton sześćset kilogramów średnio rocznie mniej pyłu zawieszonego PM2.5. Znowu wyeliminowaliśmy z naszych ulic z powietrza, którym oddychają świdniczanie. To jest jedna z tych substancji, które bardzo mocno ingerują w nasze zdrowie, zdrowie naszych dzieci, bo jeśli mówimy o niskiej emisji, to musimy pamiętać, że największa kumulacja szkodliwych substancji występuje na wysokości do osiemdziesięciu, stu centymetrów.

Przed nami największe wyzwanie. Tym wyzwaniem jest modernizacja Miejskiego Zakładu Energetyki Ciepłej, naszej spółki ciepłowniczej, która w tej chwili ogrzewa jedną trzecią miasta. Dzisiaj ta spółka produkuje ciepło w oparciu o kotły na miał. To są kotły o bardzo wysokiej sprawności. Oczywiście to, co wydobywa się z pieców jest bardzo mocno filtrowane, sprzęt jest najwyższej jakości, ale wiemy, że z tego rozwiązania będziemy musieli zrezygnować. Inwestycja docelowo kosztować może dwieście milionów. Staramy się o pozyskanie środków zewnętrznych, bo chcielibyśmy aby ciepło, które trafia ostatecznie do mieszkańców było wyprodukowane w oparciu o czystą technologiczną ekologię.

Rozmawiał Jakub Zima

Cały wywiad na stronach: www.30minut.pl www.naszemisto.walbrzych.pl

Wymiana ogrzewania
program „Kawka”

Miejski Zakład Energetyki Ciepłej
plany inwestycyjne

Czyste Powietrze
177 wniosków mieszkańców

źródło: Urząd Miejski w Świdnicy

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

/22/ 45 90 800

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

/71/ 333 09 40

KONKURS DLA SZKÓŁ
PODSTAWOWYCH I PONADPODSTAWOWYCH
z miasta Wałbrzycha
oraz powiatów: wałbrzyskiego, kłodzkiego,
świdnickiego, kamiennogórskiego i karkonoskiego

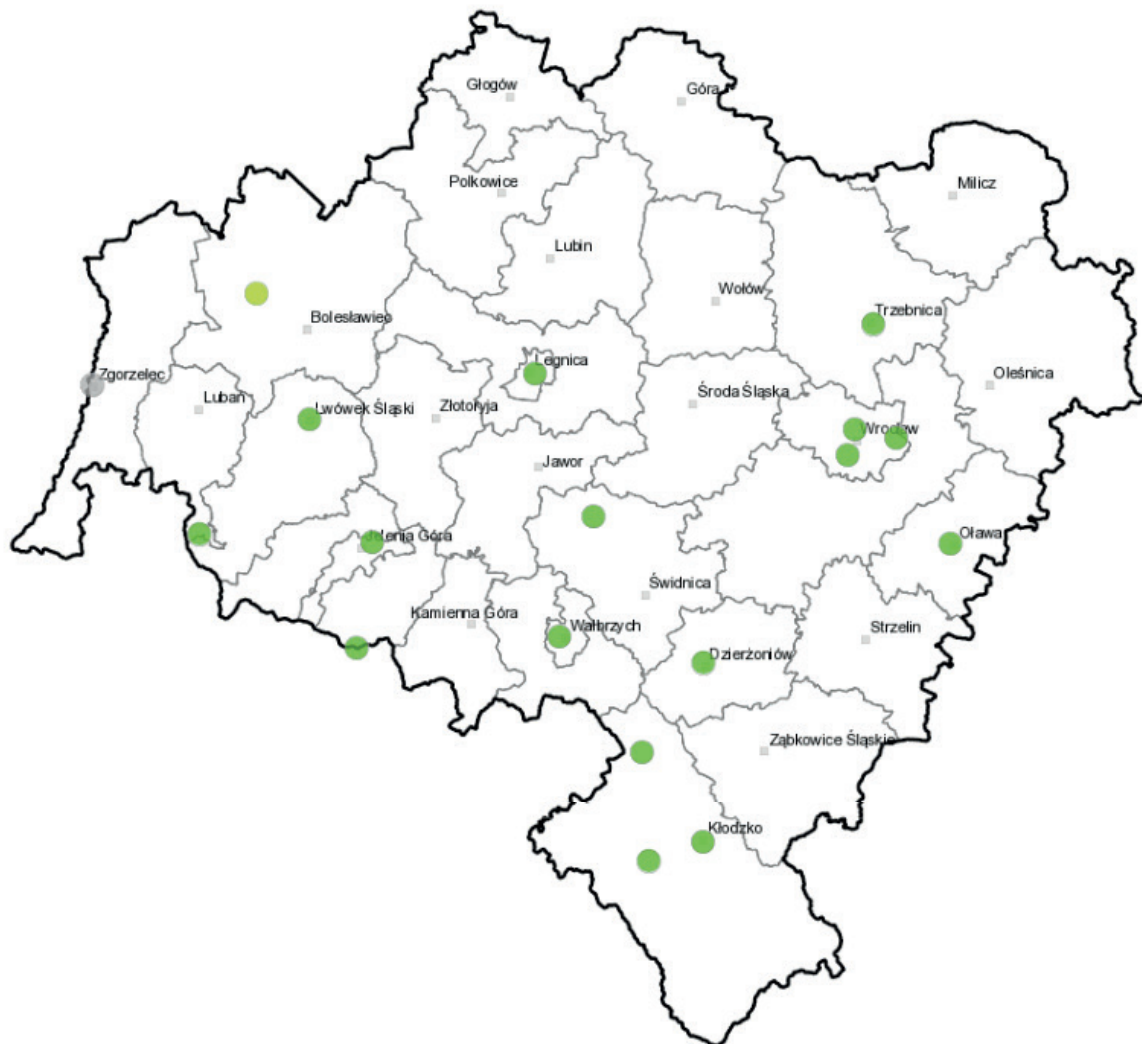
STWÓRZCIE KOMIKS PT: **WYJŚCIE SMOGA**
o tematyce przeciwdziałania niskim emisjom
i zagrożeniach spowodowanych smogiem

WYMOGI TECHNICZNE:
w konkursie bierze udział cała klasa
komiks musi zawierać 4 STRONY FORMATU A4 - technika dowolna

TERMIN:
konkurs trwa do 29 marca 2024 r.

NAGRODA GŁÓWNA:
WYCIECZKA DO HYDROPOLIS WE WROCŁAWIU
DLA CAŁEJ KLASY

**Stan jakości i poziom zanieczyszczenia
powietrza w województwie dolnośląskim.**
na dzień 21 grudnia 2023

źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/>

● BARDZO DOBRY ● DOBRY ● UMIARKOWANY

● DOSTATECZNY ● ZŁY ● BARDZO ZŁY ● BRAK INDEKSU

KONKURS WYJŚCIE DLA SZKÓŁ SMOGA

regulamin
konkursu

✉ konkurs@dolnoslaskiinkubator.pl

zapamiętaj!

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Uchwała z dnia 30 listopada 2017 roku.

Węgiel kamienny:

- Zakaz węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm;
- Zakaz mułów i flotów oraz mieszanek z ich udziałem.

Węgiel brunatny:

Zakaz WB oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem WB

Drewno:

Dopuszczona biomasa o wilgotności w stanie roboczym mniejszej od 20%

Kotły na paliwa stałe:

- Od 1 lipca 2018 nowe kotły muszą spełniać wymagania min. 5 klasy;
- Od 1 lipca 2024 można eksploatować tylko kotły 3, 4, 5 klasy i ekoprojektu (do tej pory należy wymienić wszystkie kotły pozaklasowe);
- Od 1 lipca 2028 można eksploatować tylko kotły min. 5 klasy.

Miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki):

Od 1 lipca 2018 nowe piece/kominki muszą spełniać wymagania ekoprojektu

Zostały przyjęte również osobne uchwały dla gminy Wrocław oraz dla uzdrowisk. Wrocławska wprowadza m.in. zakaz używania paliw najgorszej jakości od 1 lipca 2018 roku, a kotły na paliwa stałe mają zostać zlikwidowane do roku 2028. Uchwała dla uzdrowisk określa, w których miejscowościach mają zostać zlikwidowane piece na paliwa stałe i w jakim terminie[7].

Za nieprzestrzeganie uchwały grozi kara grzywny w wysokości do 5000 zł.

źródło: <https://czystezasady.pl/>

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

/22/ 45 90 800

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

/71/ 333 09 40